

Goede eerste ronde met ouder kuiken

Ronny Graat draaide een ronde **Broods-kuikens van Unibroed**. De meerdaagse kuikens hebben op de broederij al gegeten en gedronken, en starten daarom beter op in de stal. Graat ziet de voordelen.

Het is alweer zo'n acht jaar geleden dat broederij Unibroed met ideeën rondliep om kuikens zo snel mogelijk na het uitkomen te laten eten en drinken. Na een aantal jaren experimenteren heeft de broederij het daadwerkelijk voor elkaar. Zij levert kuikens die na het uitkomen nog een paar dagen op de broederij blijven. Unibroed zet dit concept in de markt onder de naam Broods (op zijn Engels uitgesproken). Het idee erachter is dat de kuikens, tot vier dagen oud, al voer opnemen en daardoor sterker zijn en beter doorgroeien op het pluimveebedrijf. Dat moet leiden tot betere technische resultaten en een lager antibioticagebruik.

Een bijkomend voordeel is dat de broeder de lichtere kanteieren kan verwaarden. Normaal gaan die kleine eitjes het consumptiekanaal in, maar dankzij Broods zijn de kuikens gewoon bruikbaar.

Ronny Graat, vleeskuikenhouder in het Brabantse De Mortel, is één van de eersten die een ronde met deze kuikens heeft gedraaid. Graat deed dat vooral om kennis te maken met het fenomeen. „Het idee spreekt me aan, en ik was benieuwd hoe de kuikens het op mijn bedrijf doen.”

Naam: Ronny Graat (38)
PI1Saats: De Mortel (N.-Br.)
Bedrijf: melken pluimvee met 205.000 vleeskuikens, 90 melkkoeien en jongvee op 50 hectare. Plukon slacht de vleeskuikens van het merk Ross. Graat laadt kuikens uit en mest dan tot een gewicht van 2,5 kilo. Naast de ondernemer werken zijn vader en één man personeel mee op het bedrijf.

PROFIEL

Nu de ronde is afgeleverd (inmiddels zijn weer nieuwe 'normale' kuikens opgezet) is de pluimveehouder enthousiast over het systeem. „Ik heb nog niet een volledig beeld. Daarvoor verzamelt Unibroed nog meer cijfers. Maar ik zie zeker pluspunten.”

Veel dingen gaan anders

Het lijkt een klein verschil, een eendagskuiken opzetten of een kuiken van een paar dagen oud. Toch ervoer Graat dat veel dingen anders gaan. Dat begint al met de temperatuur. Die mag bij aankomst wat lager liggen dan normaal. Om de optimale temperatuur te bepalen zijn gedurende de mestperiode cloacametingen verricht. „Het blijkt dat de temperatuur voor de kuikens nog een halve graad lager mocht dan in mijn eigen schema. Dat hebben we nu ook in de andere stallen toegepast.”

Ook het uitzetten van de kuikens gaat anders. „Normaal zitten 100 kuikens in een kist, bij de Broods waren dat er 50. Dat betekent dubbel zo veel kisten leegmaken.” Het viel Graat op dat de kuikens na het uitzetten meer in groepen bij elkaar leven. „Het gedrag is echt anders. Het lijkt alsof ze het te koud hebben, maar dat

is niet het geval.” Het klitten in groepen wordt verklaard door het feit dat de kuikens sinds ze uit het ei kwamen al samen zijn met dezelfde soortgenootjes. Graat ervoer het met name de eerste periode als rustiger in de stal, doordat ze meer op hun plek blijven. De broederij oppert als verklaring dat de kuikens de moeder niet meer missen. Bovendien zijn de eerste dagen opfok in de broederij optimaal qua

Dankzij het structureel meten van de cloacatemperatuur tijdens de ronde met de Broods-kuikens, kon de ondernemer de temperatuur gemiddeld nog een halve graad laten zakken. Hieruit blijkt al een verschil tussen het opzetten van gangbare eendagskuikens en meerdaagse Broods-kuikens

klimaat en omstandigheden, zodat de kuikens veel meer tevreden zijn.

In de broederij krijgen de kuikens water uit een open systeem. Toch is het vinden van de waternippels geen probleem. Hetzelfde geldt voor de voerpan. „Eigenlijk gaan ze direct door. Mede doordat ze groter en sterker zijn dan normale eendagskuikens.”

Als de mestperiode vordert, neemt het verschil tussen gewone kuikens en Broods-

kuikens snel af. Wel noemt Graat het opvallend dat de strooiselkwaliteit zeer goed bleef, te verklaren door een gezonde maag-darmwerking.

Voerconversie is lager

Uit de eerste cijfers blijkt dat de voerconversie in de stal met Broods 5 tot 10 punten lager is dan het gemiddelde van alle geleverde kuikens. De uitval lag op 2,7 procent;

Het strooisel is bij de normale koppels al vrij droog door toepassing van een warmtewisselaar. Tijdens de Broods-ronde was het strooisel zeker zo droog. Volgens broederij Unibroed is dit droge strooisel een gevolg van de betere darmgezondheid van de Broods-kuikens

De ronde met Broods-kuikens is inmiddels afgeleverd. Graat is tevreden over het systeem, maar wil voor hij ermee doorgaat meer inzicht hebben in de technische en financiële cijfers. Ook moet de broederij voldoende capaciteit hebben om zijn zes stallen in één keer met Broods-kuikens vol te leggen

even hoog als anders. Een lager antibioticaverbruik kon de ondernemer nauwelijks waarmaken. Niet vreemd, want hij is groot tegenstander van het gebruik daarvan. Jaarlijks is Graat zo'n €1.000 aan antibiotica kwijt; een fractie van het bedrag dat veel collega's jaarlijks aan de dierenarts betalen. Vooral het optimaliseren van het klimaat met een warmtewisselaar ligt daar volgens de ondernemer aan ten grondslag.

Het totale financiële plaatje heeft Graat nog niet voorhanden. Dat zijn proefronde het goed heeft gedaan, staat als een paal boven water. Doordat de broederij ook de lichte kanteieren gebruikt die normaal het consumptiekanaal in gaan, is de prijs per kuiken niet hoger. „De plus van het kunnen opwaarderen van deze eieren komt natuurlijk bij de moederdierhouder terecht, maar uiteindelijk profiteert de hele keten ervan.”

Capaciteit nog beperkt

Of de vleeskuikenhouder met het systeem doorgaat, hangt vooral af van de capaciteit van de broederij. De capaciteit om Broods-kuikens te produceren is nu nog beperkt. Momenteel staan er drie Broods-kasten van het hatchtechsysteem, waar Unibroed de kuikens na het uitkomen in opvangt. Dat komt neer op een productie van 120.000 kuikens per keer, afhankelijk van het assortiment. Met gebruikmaking van kanteieren en een verblijf van 36-48 uur in Broods-kasten kan de broederij naar 166.000 per keer. Als de planning past, kan de weekproductie naar 250.000 tot 300.000 kuikens per week.

Binnen afzienbare termijn kan het bedrijf de capaciteit echter verhogen tot 12 cellen. De gebouwen staan er, en de handhaving en verzorging van de kuikens wordt geautomatiseerd. Graat: „Ik zie wel voordelen voor bedrijven met een mindere stal. De Broods-kuikens starten daar denk ik beter op. Voor mijn eigen bedrijf: ik wil alle stallen vol kunnen leggen met dezelfde kuikens, zodat het aantal mestdagen omlaag kan en de omloopsnelheid omhoog. Daar is voor mij een belangrijk voordeel te halen.”

René Stevens